

HỌC PHẦN

TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

TRIẾT HỌC VỀ CON NGƯỜI

(Slide này có thể được sử dụng cho quá trình tự học của sinh viên)

Chương 3

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

3.1. HỌC THUYẾT HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI

3.2. GIAI CẤP VÀ DÂN TỘC

3.3. NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XÃ HỘI

3.4. Ý THỨC XÃ HỘI

3.5. TRIẾT HỌC VỀ CON NGƯỜI

3.5. TRIẾT HỌC VỀ CON NGƯỜI

3.5.1. Khái niệm con người và bản chất con người

3.5.2. Hiện tượng tha hóa con người và vấn đề giải phóng con người

3.5.3. Quan hệ cá nhân và xã hội; vai trò của quần chúng nhân dân

3.5.4. Vấn đề con người trong sự nghiệp cách mạng ở Việt Nam

3.5.1. Khái niệm con người và bản chất con người

Con người – ta là ai?
Con người – ta tồn tại để làm gì?
Con người – ta đi về đâu?

Bức tranh của David thể hiện những khoảnh khắc cuối cùng của Socrates theo phong cách trang nhã cổ điển

<https://www.ntdvn.net/dien-giai-buc-tranh-noi-tieng-phuong-tay-cai-chet-cua-socrates-171491.html>

3.5.1. KHÁI NIỆM CON NGƯỜI VÀ BẢN CHẤT CON NGƯỜI

a. Con người là thực thể sinh học - xã hội

b. Con người là sản phẩm của lịch sử và của chính bản thân con người

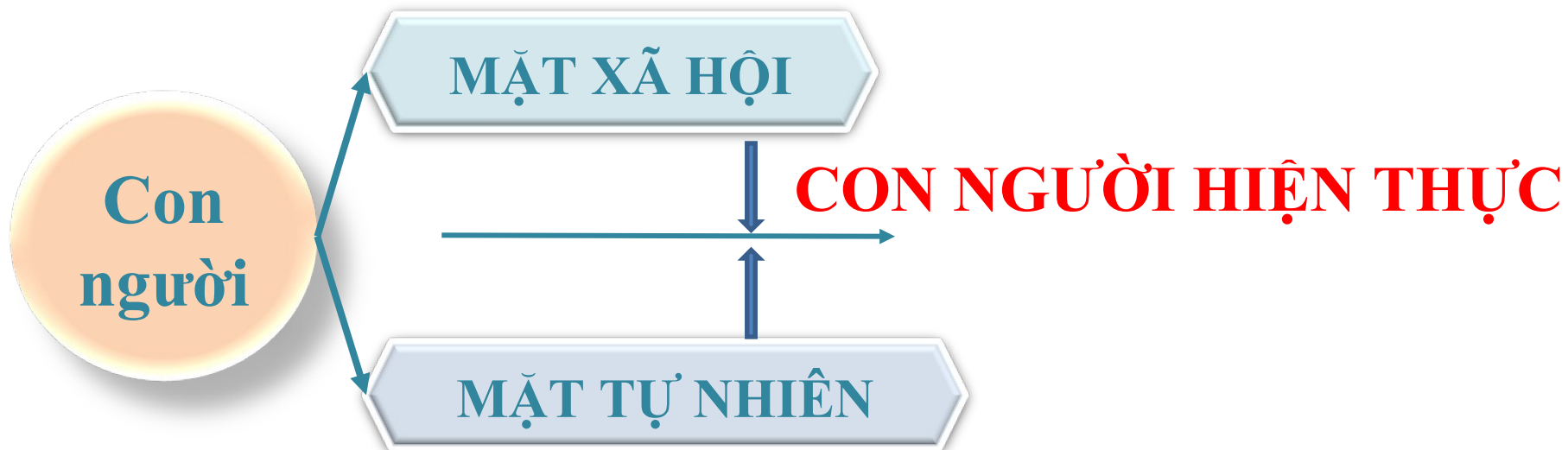
c. Con người vừa là chủ thể của lịch sử, vừa là sản phẩm của lịch sử

d. Bản chất con người là tổng hòa các quan hệ xã hội

3.5.1. KHÁI NIỆM CON NGƯỜI VÀ BẢN CHẤT CON NGƯỜI

a. Con người là thực thể sinh học - xã hội

Con người là thực thể **thống nhất** giữa mặt tự nhiên và mặt xã hội “thực thể tự nhiên có tính chất người”

3.5.1. KHÁI NIỆM CON NGƯỜI VÀ BẢN CHẤT CON NGƯỜI

a. Con người là thực thể sinh học - xã hội

CON NGƯỜI TỰ NHIÊN

- CN là bộ phận của tự nhiên, là kết quả quá trình tiến hóa của tự nhiên
- CN có hệ thống nhu cầu tự nhiên
- CN chịu sự chi phối của quy luật tự nhiên

- Là một bộ phận đặc biệt, quan trọng của giới tự nhiên, nhưng lại có thể biến đổi giới tự nhiên và chính bản thân mình, dựa trên các quy luật khách quan.

- Bằng hoạt động thực tiễn con người trở thành một bộ phận của giới tự nhiên có quan hệ với giới tự nhiên, thống nhất với giới tự nhiên, bởi giới tự nhiên là “thân thể vô cơ của con người”.

3.5.1. KHÁI NIỆM CON NGƯỜI VÀ BẢN CHẤT CON NGƯỜI

a. Con người là thực thể sinh học - xã hội

CON NGƯỜI XÃ HỘI

- Lao động (cơ bản)
- CN có những hoạt động xã hội
- CN chịu sự chi phối của quy luật xã hội

Ý nghĩa nghiên cứu:

- *Trong nhận thức và thực tiễn:* cần chú ý cả mặt tự nhiên và mặt xã hội của con người, không tuyệt đối hóa mặt nào.
- *Trong sự nghiệp đổi mới đất nước:* phát triển con người cả về mặt tự nhiên và mặt xã hội; nâng cao đời sống vật chất và văn hóa cho nhân dân.

3.5.1. KHÁI NIỆM CON NGƯỜI VÀ BẢN CHẤT CON NGƯỜI

b. Con người là sản phẩm của lịch sử và của chính bản thân con người

Con người vừa là sản phẩm của sự phát triển lâu dài của giới tự nhiên, vừa là sản phẩm của lịch sử xã hội loài người và con người hiện thực đang hoạt động, lao động sản xuất và làm ra lịch sử của chính mình, làm cho họ trở thành những con người như đang tồn tại

3.5.1. KHÁI NIỆM CON NGƯỜI VÀ BẢN CHẤT CON NGƯỜI

c. Con người vừa là chủ thể của lịch sử, vừa là sản phẩm của lịch sử

* Con người là chủ thể của lịch sử

- Không có con người thì không có lịch sử
- Sáng tạo ra các giá trị vật chất và tinh thần
- Động lực thúc đẩy sự phát triển của lịch sử (qua hoạt động thực tiễn)

* Con người là sản phẩm của lịch sử

- Sản phẩm của thời đại đang sống
- Sản phẩm của một nền văn hóa nhất định

3.5.1. KHÁI NIỆM CON NGƯỜI VÀ BẢN CHẤT CON NGƯỜI

d. Bản chất con người là tổng hòa các quan hệ xã hội

“Trong tính **hiện thực** của nó,
bản chất con người là **tổng hòa** các quan hệ xã hội”

(*Luận cương về Feuerbach*;
Mác và Ăngghen, t.3, 1995, tr.11)

Lưu ý:

- Không có con người chung chung, trừu tượng phi giai cấp, phi dân tộc, phi thời đại (CN trong không - thời gian cụ thể). Tức là **con người hiện thực**
- Bản chất con người **không** nhất thành, bất biến
- Bản chất con người được hình thành, phát triển **thông qua** các mối quan hệ xã hội hiện thực

Tài liệu tham khảo:

1. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ không chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
2. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
3. Giáo trình Triết học Mác-Lênin. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, 2010.
4. Tham khảo tài liệu tiếng Anh tại:
<http://www.marxists.org/xlang/index.htm>
5. Viện Nghiên cứu con người: *Một số kết quả nghiên cứu chủ yếu*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 2014.
6. Quân đội nhân dân Việt Nam, Tổng cục Chính trị: *Triết học Mác-Lênin- Phần II, Chủ nghĩa duy vật lịch sử*), Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2008.